

تخمین ذخیره مواد اولیه کارخانه سیمان با نرم افزار Global Mapper

دارابی گلستان ف. ۱، هزارخانی ۲.۱

۱ دانشجوی دکترای دانشگاه صنعتی امیرکبیر، دانشکده مهندسی معدن و متالورژی، تهران، ایران

۲ استاد دانشگاه صنعتی امیرکبیر، دانشکده مهندسی معدن و متالورژی، تهران، ایران

چکیده

تخمین ذخیره یکی از اساسی‌ترین و در عین حال مهمترین قسمت‌های بررسی فنی و اقتصادی یک معدن می‌باشد. یک معدن مواد اولیه سیمان باید اولاً از نظر کیفیت دارای در حد قابل قبولی باشد، ثانیاً از نظر کمیت بتواند حداقل بین ۱۰۰ تا ۱۵۰ سال مواد اولیه کارخانه را تأمین نماید. مواد اولیه کارخانه سیمان عموماً سنگ آهک، رس، مارن، آلوویوم و سنگ‌های آذرین هستند که با نسبت‌های مناسب امکان تهیه مواد اولیه امکان پذیر است. یک محدوده با شرایط مشخص زمین‌شناسی و توپوگرافی و موقعیت کنタکت‌ها در نظر گرفته شده است. با برداشت تا عمق ۳۰ m از سطح زمین و برداشت تپه‌ها، میزان حجم و تناز ذخایر را با نرم‌افزار Global Mapper و با روش‌های ساده ولی دقیق محاسبه نموده و کارایی هرچه بیشتر این نرم‌افزار مشخص گشته است. محاسبه سطح مقطع پیچیده، ایجاد مقاطع عرضی و محاسبه حجم ذخیره و حجم خالی شده (و مساحت مقطع آنها) در بالای خط واصل دو نقطه مجھول از ویژگی‌های کارآمد نرم افزار است. با در نظر گرفتن دو روش: ۱- میانگین‌گیری از مساحت سطح مقطع برای افق‌های ۱۳۰۰ m و ۱۲۷۰ m و ۲- مساحت مقاطع عرضی پر شده از ماده معدنی تا مرز کنタکت ماده دیگر را از افق ۱۳۰۰ m به بالا و با روش‌های میانگین‌گیری برای بروفیل‌های نزدیک به هم تخمین ذخیره دقیقی را ارائه داده است. تنازهای محاسبه شده برای سنگ آهک و مارن و آلوویوم وجود ماده معدنی را تا بیشتر از ۱۵۰ سال و البته با بکارگیری آلترناتیووهای بهینه تضمین می‌کند.

واژه‌های کلیدی

مواد اولیه کارخانه سیمان، تخمین ذخیره، Global Mapper، بررسی فنی و اقتصادی، مقاطع عرضی، آلترناتیووهای سیمان سازی.

۱. مقدمه